

Rapport

Datum: 23 september 2005
Rapportnummer: 2005/287

Klacht

Op 7 april 2003 bevond verzoekster zich voor de Amerikaanse ambassade te Den Haag op de locatie die is aangewezen om te demonstreren. Verzoekster klaagt erover dat een ambtenaar van het regionale politiekorps Haaglanden haar meedeelde dat zij zich van die locatie diende te verwijderen. Verzoekster klaagt er tevens over dat deze ambtenaar als argument voor de verwijdering wees op haar reputatie.

Beoordeling

1. Op 7 april 2003 bevond verzoekster zich voor de Amerikaanse ambassade in Den Haag op de locatie die was aangewezen om te demonstreren. Zij wilde op die plek spandoeken uithangen als protest tegen de oorlog tussen de Verenigde Staten en Irak. Verzoekster klaagt erover dat ambtenaar C. van het regionale politiekorps Haaglanden haar vrijwel onmiddellijk meedeelde dat zij zich van die locatie diende te verwijderen. Ook klaagt verzoekster erover dat C. als argument voor de verwijdering wees op haar reputatie. Een man die ook op de aangewezen demonstratielocatie stond en protestborden bij zich had, werd niet weggestuurd. Verzoekster stelt dat zij de enige persoon is die destijds op deze wijze is aangesproken, terwijl er meer mensen waren geweest die op vele manieren actie hadden gevoerd bij de ambassade en daar ook met regelmaat waren aangehouden. Verzoekster vindt dat sprake is van ongelijke behandeling en een onterechte inperking van haar vrijheid van meningsuiting en recht van betoging (vergelijk de artikelen 1, 7 en 9 van de Grondwet in Achtergrond, onder 1.). Dat zij haar spandoeken mocht laten hangen doet hier niet aan af, aldus verzoekster.

2. De korpsbeheerder heeft zich op het standpunt gesteld dat de klacht niet gegrond is. Hij beroept zich hierbij op de door de burgemeester van Den Haag vastgestelde Noodverordening ter handhaving van de openbare orde en ter beperking van gevaar als gevolg van de crisis rond Irak van 20 maart 2003. In deze noodverordening, die geldig was tot 20 mei 2003, was onder meer bepaald dat in het gebied rond de Amerikaanse ambassade een ieder verplicht was om zich, op aanwijzing gegeven door of namens de burgemeester, te verwijderen in de aangewezen richting (zie Achtergrond, onder 2.). Verder voerde de korpsbeheerder aan dat politieambtenaar C. verzoekster had bevolen zich te verwijderen omdat hij haar herkende van eerdere demonstraties bij de ambassade waarbij wanordelijkheden waren ontstaan. C. had verzoekster wel toegestaan om een spandoek op te hangen om uiting te kunnen geven aan haar gevoelens over het door Amerika gevoerde beleid. Door deze handelwijze was verzoekster in de gelegenheid gesteld gebruik te maken van het recht op betoging, terwijl dit haar op grond van de noodverordening had kunnen worden verboden. De korpsbeheerder was dan ook van mening dat het optreden van C. in overeenstemming was met de beginselen van proportionaliteit en subsidiariteit.

3. Uit mutatiereporten van het regionale politiekorps Haaglanden blijkt dat verzoekster vaak actie voert voor de vrede en het behoud van het milieu. Zij is hierbij regelmatig aangehouden, onder meer vijftien keer bij de Amerikaanse ambassade. Op 21 maart 2003 is zij tweemaal aangehouden bij de ambassade, waarvan één keer voor het bijten van een politieambtenaar die verfspullen van haar in beslag wilde nemen (zie Bevindingen, onder C.3.).

In een uittreksel van verzoeksters justitiële documentatie wordt melding gemaakt van 24 afgedane rechtbankzaken. In zes van die zaken was sprake van een veroordeling tot straf, zijnde geldboetes (zie Bevindingen, onder D.).

Op grond van deze door politie en justitie verstrekte informatie kan worden geconcludeerd dat verzoekster in het recente verleden bij haar activiteiten als vredes- en milieuactiviste niet zelden de grenzen van het toelaatbare heeft opgezocht en in een aantal gevallen heeft overschreden. Daarbij was zowel sprake van verstoring van de openbare orde als van het plegen van strafbare feiten.

4.1. Artikel 1 van de Grondwet houdt in het verbod van discriminatie (zie Achtergrond, onder 1.)

4.2. Ingevolge artikel 7 van de Grondwet heeft een ieder, behoudens bij of krachtens de wet te stellen beperkingen, recht op vrijheid van meningsuiting (zie Achtergrond, 1.).

4.3. Ook het recht van betoging wordt erkend behoudens ieders verantwoordelijkheid volgens de wet. Dit recht is vervat in artikel 9 van de Grondwet (zie Achtergrond, onder 1.). Onder meer ter bestrijding of voorkoming van wanordelijkheden kan de wet het recht van betoging beperken.

4.4. Het recht op bewegingsvrijheid is vastgelegd in artikel 2, Vierde Protocol van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, en in artikel 12 van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten. De uitoefening van het recht op bewegingsvrijheid kan worden onderworpen aan beperkingen die bij de wet zijn voorzien en noodzakelijk zijn voor de bescherming van - onder meer - de openbare orde (zie Achtergrond, onder 4. en 5.).

4.5. In de Gemeentewet is bepaald dat de burgemeester is belast met de handhaving van de openbare orde. Hij bedient zich hierbij van de onder zijn gezag staande politie. In geval van ernstige wanordelijkheden, dan wel ernstige vrees voor het ontstaan daarvan, kan de burgemeester ter handhaving van de openbare orde een noodverordening vaststellen. Hierbij kan worden afgeweken van wettelijke voorschriften, met uitzondering van de Grondwet (zie Achtergrond, onder 3. en 6.).

4.6. Uit hetgeen onder 4.4. en 4.5. staat vermeld, volgt dat in een door de burgemeester ter handhaving van de openbare orde vastgestelde noodverordening het recht op

bewegingsvrijheid mag worden beperkt.

5.1. De Nationale ombudsman is van oordeel dat het door politieambtenaar C. aan verzoekster gegeven verwijderingsbevel een beperking inhoudt van haar recht op bewegingsvrijheid, betoging en vrijheid van meningsuiting.

5.2. Op grond van de noodverordening was een ieder verplicht zich in het gebied rond de Amerikaanse ambassade - met inbegrip van de aangewezen locatie om te demonstreren - op aanwijzing van de politie te verwijderen in de aangewezen richting. Om die reden mocht politieambtenaar C. verzoekster in beginsel - hoewel zij op dat moment "nog niets had gedaan" - bevelen zich van de aangewezen demonstratielocatie te verwijderen.

5.3. Nu een andere demonstrant op 7 april 2003 niet werd gevraagd zich te verwijderen, en volgens verzoekster in de weken rond 7 april 2003 geen andere "notoire" actievoerders zijn weggestuurd van de aangewezen demonstratielocatie, dient te worden beoordeeld of in dit geval al dan niet sprake was van een te rechtvaardigen ongelijke behandeling van verzoekster op grond van haar reputatie. Gezien de antecedenten van verzoekster acht de Nationale ombudsman de handelwijze van politieambtenaar C., in het licht van de gespannen situatie van dat moment, niet onredelijk. Er was dan ook geen sprake van een niet te rechtvaardigen ongelijke behandeling.

Alles overziend komt de Nationale ombudsman tot het oordeel dat in dit geval sprake was van een gerechtvaardigde inbreuk op verzoeksters recht op bewegingsvrijheid, betoging en vrijheid van meningsuiting.

In zoverre is de onderzochte gedraging behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van het regionale politiekorps Haaglanden, die wordt aangemerkt als een gedraging van de beheerder van het regionale politiekorps Haaglanden (de burgemeester van Den Haag), is niet gegrond.

Onderzoek

Op 5 september 2003 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van mevrouw X te Y, ingediend door de heer mr. E.Th. Hummels, advocaat te Zeist, met een klacht over een gedraging van het regionale politiekorps Haaglanden. Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de beheerder van het regionale politiekorps Haaglanden (de burgemeester van Den Haag), werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de korpsbeheerder verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben. Ook werd

informatie ontvangen van de hoofdofficier van justitie te Den Haag. Tijdens het onderzoek kregen betrokkenen de gelegenheid op de door ieder van hen verstrekte inlichtingen te reageren.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen. De korpsbeheerder berichtte dat het verslag hem geen aanleiding gaf tot het maken van opmerkingen. Noch verzoekster noch de hoofdofficier van justitie gaf binnen de gestelde termijn een reactie.

Bevindingen

De bevindingen van het onderzoek luiden als volgt:

A. feiten

1. Op 7 april 2003 stuurde politieambtenaar C. verzoekster weg toen zij bij de Amerikaanse ambassade in Den Haag wilde demonstreren. Bij brief van 27 april 2003 diende zij hierover een klacht in bij de beheerder van het regionale politiekorps Haaglanden. In deze brief schreef zij onder meer het volgende:

"Via deze weg wilde ik klagen over inspecteur van politie de heer C. Ik klaag tegen hem omdat ik vind dat hij ten onrechte mij op 7 april jl. heeft weggestuurd bij de Amerikaanse ambassade. Ten onrechte, omdat ik vind dat hier sprake is van ongelijke behandeling. (...) Er is over dit onderwerp ook al een klacht gestuurd naar het stadhuis, gericht aan burgemeester D. De situatie die hieronder beschreven wordt past in een geheel van intimidaties en onterechte aanhoudingen door de politie Haaglanden. Keer op keer worden actievoerders weggepest onder de dreiging te worden aangehouden. Dit lijkt zich de laatste tijd vooral toe te spitsen op enkele activisten frequent aanwezig bij de Amerikaanse ambassade.

Op maandag 7 april, rond 14.30 uur, bevond ik mij wederom bij de Amerikaanse ambassade, op een plek welke is aangegeven als plek waar men mag demonstreren. Ik wilde daar twee spandoeken uithangen als protest tegen de oorlog. Er was ook nog een andere meneer aanwezig met protestborden. Ik had me aan hem voorgesteld en duidelijk gemaakt dat ik hem kwam vergezellen met een spandoek. Vrijwel onmiddellijk daarna kwam een ME-commandant, de heer C., inspecteur van politie, op mij afgelopen. Hij wilde mij apart nemen om mij te spreken. Nadat ik hem had duidelijk gemaakt dat hij zijn mededeling ook kon doen waar een ander bij was, maakte hij me duidelijk dat ik daar niet mocht staan. Dat ik mij diende te verwijderen van die locatie op basis van de noodverordening. Ik was zeer verbaasd hierover, zeker daar waar ik toch direct naar de demonstratielocatie was gegaan en niet eens een poging had ondernomen om voor de ingang van de ambassade te gaan staan. Ik vroeg hem waarom ik me moest verwijderen, waarbij ik hem duidelijk maakte dat ik me bevond op een plek welke nota bene is

aangewezen als plek waar men mag demonstreren. Hij gaf als argument mijn reputatie bij de ambassade. Ik vroeg hem welke reputatie hij daar precies mee bedoelde, aangezien ik de laatste tijd de indruk heb gekregen dat agenten aanwezig bij de ambassade heel verkeerde informatie over mij als persoon hebben ontvangen. Hij weigerde hier verder op in te gaan. Zo was het voor mij onmogelijk (te beoordelen; N.o.) of hij wel over de juiste informatie over mij als persoon beschikt.

Ik ben de enige die op deze wijze is aangesproken, terwijl er meer mensen zijn geweest die toch op vele manieren actie hebben gevoerd bij de Amerikaanse ambassade en daar ook met regelmaat (...) zijn aangehouden. Zij worden niet op basis van hun reputatie weggestuurd. Dit zie ik als ongelijke behandeling. Daarnaast vind ik het heel erg dat mijn vrijheid van meningsuiting op deze wijze ernstig wordt geschonden. Omdat voor mij niet controleerbaar is over welke informatie de politie beschikt over mij (mijn verzoek tot inzage in de politieregisters is in het kader van de oorlog in Irak geweigerd) zie ik deze actie van de heer C. als een actie van willekeur, of juist een soort persoonlijke rancune tegen mij.

Ik heb veel actie gevoerd bij de Amerikaanse ambassade. Mijn acties zijn altijd vreedzaam geweest. Vele malen ben ik wel aangehouden geweest, maar nog nooit is een (anti-oorlogs)zaak voor de rechter geweest. Vele klachten heb ik inmiddels ingediend, waarbij ik bij de meeste daarvan in het gelijk ben gesteld. (...) Toch blijkt het ongewenste politiegedrag zich keer op keer te herhalen, ondanks alle klachten. Het lijkt er wel haast op of alle uitkomsten van de klachten volledig in de wind geslagen worden. (...)

Ik hoop dat ik deze klacht nu eens niet voor niks indien, maar dat dit eindelijk zal leiden tot fundamentele veranderingen binnen de gemeente en politie, zodat vreedzame activisten toch weer iets meer speelruimte krijgen. En dat rancunes tegen mij als persoon niet meer plaats zullen vinden, of in elk geval aangepakt zullen worden."

2. Bij brief van onbekende datum reageerde de chef van bureau Karnebeek van het regionale politiekorps Haaglanden onder meer als volgt op verzoeksters klacht:

"U klaagt over het feit dat u door C. ten onrechte bent weggestuurd bij de Amerikaanse ambassade.

Op woensdag 21 mei 2003 heeft (inspecteur van politie; N.o.) Th. de politieambtenaar C. gehoord omtrent uw klacht over zijn optreden. Hij verklaart dat hij inderdaad op 7 april 2003 sectiecommandant was van de Mobiele Eenheid en belast was met het bewaken van de openbare orde.

Ter voorkoming van wanordelijkheden rondom de crisis Verenigde Staten contra Irak, had de burgemeester van Den Haag een noodverordening doen uitgaan. De noodverordening was ingegaan op donderdag 20 maart 2003 en had een geldigheid tot 20 mei 2003.

Op dag en datum voornoemd, zo verklaarde C., herkende hij u als vredesactivist. Hij verklaarde dat hij enkele malen aanwezig was geweest bij andere demonstraties, waarbij u onder andere over hekken klom, ter afsluiting van de Amerikaanse ambassade. Bij deze met name door u gevoerde acties ontstonden wanordelijkheden, zo verklaarde C. Op grond van deze ervaring, sprak C. u vervolgens aan, deelde mede dat u het bij u gevoerde spandoek mocht ophangen, en beval vervolgens, op basis van de noodverordening (...), u te verwijderen van de directe omgeving van de Amerikaanse ambassade.

Het geheel overziend kom ik tot de volgende overwegingen en conclusies:

In het belang van de openbare orde kom ik tot de conclusie dat C., in combinatie met de door hem eerder opgedane ervaring waarin u de openbare orde in gevaar bracht, juist heeft gehandeld. Ik acht uw klacht daaromtrent ongegrond."

3. Op 19 juni 2003 deelde verzoekster de chef van het bureau Karnebeek van het regionale politiekorps Haaglanden per faxbericht mee dat zij het niet eens was met diens oordeel over haar klacht en dat zij wilde dat haar klacht volgens de formele klachtprocedure zou worden behandeld. Bij brief van 7 juli 2003 reageerde de korpschef onder meer als volgt op verzoeksters faxbericht:

"Uit uw fax (en uw mondelinge toelichting daarop) maak ik op dat uw klacht zich richt op:

1. u op een plek stond welke aangewezen is door de Burgemeester om te demonstreren en u desondanks door C. verwijderd bent,
2. u zich ernstig zorgen maakt over het feit dat u een reputatie heeft bij politie Haaglanden.

Voorts verzoekt u excuses omtrent hetgeen u over klaagt.

(...)

Overwegingen en oordeel:

Het geheel overziende kom ik tot de volgende overwegingen en conclusies.

In het belang van de openbare orde kom ik tot de conclusie dat C., in combinatie met de hem eerder opgedane ervaring waarin u de openbare orde in gevaar bracht, juist heeft gehandeld. Middels het in de gelegenheid stellen van het ophangen van het spandoek, heeft u in ieder geval uw mening schriftelijk kunnen uiten.

Ik acht uw klacht daaromtrent ongegrond.

Wat betreft uw zorgen omtrent uw reputatie, deel ik u mede dat elk contact op zijn eigen merites wordt beoordeeld. Op dit punt onthoud ik mij van een mening.

Aanbevelingen/maatregelen:

Gelet op het bovenstaande zie ik geen reden voor verontschuldiging van of maatregelen jegens betrokken politieambtenaar."

B. Standpunt verzoekster

Het standpunt van verzoekster staat samengevat weergegeven onder Klacht.

C. Standpunt korpsbeheerder

1. Bij brief van 8 maart 2004 nam de korpsbeheerder het volgende standpunt in ten aanzien van de klacht:

"...Ik heb de chef van het bureau Karnebeek gevraagd mij te informeren over de door u in onderzoek genomen klachtelementen. Ik heb kennisgenomen van de reactie d.d. 29 januari jl. Kortheidshalve verwijs ik naar de inhoud van die brief. Ik kan mij daarin vinden. Ik acht de klacht niet gegrond.

Ik wil daar graag aan toevoegen dat een ieder het recht heeft om uiting te geven aan zijn of haar mening. Een en ander vindt zijn grondslag in de grondwet, die slechts door een wet in formele zin beperking toelaat. In casu is er op dat moment en daar, op grond van artikel 176 van de Gemeentewet als wettelijke basis, een noodverordening van kracht geweest.

Er is in dit geval, ondanks dat daar de wettelijke mogelijkheden voor aanwezig waren, geen gebruik gemaakt van die noodverordening om haar het recht van betoging te verbieden. Klaagster is zelfs in de gelegenheid gesteld om gebruik te maken van dat recht. De opmerking van de betrokken politieambtenaar getuigt mijns inziens van een professionele werkhouding waarbij conform de beginselen van proportionaliteit en subsidiariteit is opgetreden..."

2. In bovengenoemde brief van de chef van het bureau Karnebeek van 29 januari 2004 stond onder meer het volgende vermeld:

"Klaagster klaagt over het feit dat haar op 7 april 2003 op het Lange Voorhout ter hoogte van de Amerikaanse ambassade door de inspecteur van politie C. werd medegedeeld dat zij zich diende te verwijderen uit de onmiddellijke omgeving van de ambassade. De inspecteur C. deed deze mededeling op grond van de door de burgemeester van Den Haag uitgevaardigde noodverordening voor dat gebied. Deze verordening gold in de periode tussen 20 maart 2003 en 20 mei 2003. De inspecteur C. beval de verwijdering van klaagster, omdat hij haar herkende van andere demonstraties bij de Amerikaanse ambassade, waarbij wanordelijkheden waren ontstaan. Wel stond de inspecteur C. klaagster toe een door haar meegevoerd spandoek op te hangen om uiting te kunnen geven aan haar gevoelens jegens het gevoerde Amerikaanse beleid.

Na kennisname van de resultaten van het klachtonderzoek kom ik in deze tot de volgende overwegingen en conclusies.

De inspecteur C. heeft, ter handhaving van de openbare orde en op grond van de bij hem aanwezige kennis dat klaagster eerder bij wanordelijkheden in de omgeving van de Amerikaanse ambassade betrokken was geweest en gebruikmakend van de door de burgemeester van Den Haag voor het betreffende gebied uitgevaardigde noodverordening, terecht bevolen dat klaagster zich diende te verwijderen.

Derhalve acht ik de klacht ongegrond."

3.1. Bij het standpunt van de korpsbeheerder waren als bijlage gevoegd 44 mutatierapporten van het regionale politiekorps Haaglanden die betrekking hebben op activiteiten in Den Haag waarbij verzoekster als vredes- of milieuactiviste was betrokken. Deze mutaties bestrijken de periode van 6 juni 1998 tot en met 4 juli 2003 en maken in totaal melding van 37 verschillende aanhoudingen van verzoekster. Twintig mutaties hebben betrekking op activiteiten van verzoekster bij de Amerikaanse ambassade, waarbij verzoekster vijftien keer is aangehouden. Deze mutaties bestrijken de periode 17 december 1998 tot en met 4 juli 2003 en maken onder meer melding van de volgende gedragingen: demonstreren bij de ambassade, klimmen over de hekken rondom de ambassade, bekladden van de ambassade, zich vastketenen voor de ingang van de ambassade, op de grond liggen voor de ingang van de ambassade, ophangen van bordjes en spandoeken, plakken van stickers, en bijten door verzoekster van een politieambtenaar die haar onder controle wilde brengen. Laatstgenoemd incident vond plaats op 21 maart 2003, toen zij weigerde om de verfspullen die zij in haar rugzak bij zich droeg in beslag te laten nemen. Hierop werd zij - voor de tweede keer die dag - aangehouden.

3.2. In een mutatierapport van 7 april 2003 staat onder meer het volgende vermeld:

"Bij aflossing van de ochtenddienst werden wij geconfronteerd met de komst/aanwezigheid van be. T. (verzoekster; N.o.). Zij kwam aanlopen en raakte in gesprek met de vaste demonstrant in het demovak. Haar aangesproken. Zij deelde mede te willen demonstreren en had daartoe twee spandoeken gemaakt die zij aan het hek wilde ophangen. Echter gelet op eerdere incidenten met betrokkene (verstoring openbare orde/ geweld naar politieambtenaren) haar op grond van de noodverordening gevorderd zich te verwijderen richting Buitenhof. Zij trachtte hierover met mij een discussie aan te gaan, doch dit leidde tot niets. Zij wilde nog wel in de gelegenheid worden gesteld om haar spandoek (de politie zou dat zeker weghalen maar dat was tenslotte wel haar eigendom) op te halen. Zij wilde over het politieoptreden een klacht indienen. Haar een pen en papier aangeboden, echter dat ging haar kennelijk te ver. Na veel zoeken vond zij zelf een pen en haar vervolgens mijn naam gegeven. Verliet al mopperend het demovak en liep weg richting Kneuterdijk. Omstreeks 16.16 uur keerde zij met een onbekende vrouw terug. Deed eerst of zij het spandoek wilde verwijderen, maar traineerde door juist met plakband dit weer vast te

maken aan een van de dranghekken. Toen ik op haar afliep en haar aansprak liep zij direct weg richting de kruising Lange Houtstraat. Daar bleef zij demonstratief op het trottoir zitten. Haar andermaal aangesproken en haar verteld dat ook deze plaats viel onder het aangewezen noodgebied. Wederom trachtte zij een discussie te starten (waar staat dat, heb je niet een kaartje, ik heb een kort geheugen) echter dit afgekapt en vervolgens gevorderd zich te verwijderen in de richting van het Buitenhof. Na vordering 1 stond zij direct op en na vordering 2 liep zij direct weg. Bleef geruime tijd hangen bij het Buitenhof. Zij heeft omstreeks 17.00 uur zonder iets te zeggen haar spandoeken weer verwijderd."

d. informatie hoofdofficier van justitie

De hoofdofficier van justitie te Den Haag verstrekke de Nationale ombudsman desgevraagd een uittreksel van verzoeksters justitiële documentatie. In dit uittreksel van 23 januari 2004 wordt onder meer melding gemaakt van 24 afgedane rechtbankzaken; in zes van die zaken was sprake van een veroordeling tot straf, zijnde geldboetes, waarvan de hoogste f 340 bedraagt.

e. Reactie en verklaring verzoekster

1. Bij brief van 31 maart 2004 reageerde verzoeksters gemachtigde als volgt op het standpunt van de korpsbeheerder:

"...Inspecteur C. vond het kennelijk al heel wat dat hij toestond aan cliënte om het spandoek te laten hangen. Maar ze mocht er niet bij blijven staan. Cliënte heeft erop gewezen dat het voor haar en haar meningsuiting van groot belang was bij het spandoek te staan. De verwijzing naar haar 'reputatie' is onbehoorlijk. Van belang is op te merken dat die 'reputatie' een product is van alle kanten binnen het korps bijeenverzamelde suggesties..."

2. Verzoekster verklaarde op 24 mei 2004 het volgende tegenover twee medewerkers van het Bureau Nationale ombudsman:

"...Ik weet het niet zeker, maar ik denk dat dit een van de laatste klachten is die ik zal indienen. Ik krijg de indruk dat met name het korps Haaglanden het vervelend vindt dat ik regelmatig klaag en dat hun houding daardoor ten opzichte van mij minder serieus wordt. Ik heb ook de indruk dat ze mijn klachten niet echt serieus nemen en dat er niets verandert, zelfs als klachten gegrond worden verklaard. Voorts denk ik dat individuele politieambtenaren mij steeds vijandiger bejegenen. Het is ook gebeurd dat de politie Haaglanden uitermate suggestieve informatie heeft doorgespeeld aan mijn werkgever. Naar aanleiding daarvan ben ik enige tijd geschorst. Overigens heb ik die procedure uiteindelijk kort gezegd gewonnen. Ik probeer onder andere bij grote demonstraties deëscalerend op te treden. Het valt mij op dat in de bijlagen bij het standpunt van de korpsbeheerder alleen negatieve dingen staan. Ik heb ook verschillende positieve

contacten met de politie gehad. Ter illustratie wijs ik op mijn rol bij de antirepressie demonstratie in 2003. Ik heb toen constructief overleg gevoerd met de politie waardoor de demonstratie zeer vreedzaam is verlopen. Ik heb daar achteraf ook complimenten voor gekregen. Er was alleen een klein incident met een aantal demonstranten die tussen de hekken van de Amerikaanse ambassade doorliepen om sponsjes op te halen die we eerder richting de ambassade hadden gegooid. Daarbij is door een enkeling met een spuitbus de ambassade beklad. Wij hadden alleen ludieke acties gepland. Ik ben de afgelopen jaren regelmatig bij de Amerikaanse ambassade geweest om tegen tal van zaken te demonstreren. Soms een keer per week, soms een paar weken of maanden niet. Vooral na 11 september 2001 ben ik er veel geweest. Het meest heftige wat ik ooit bij de Amerikaanse ambassade heb gedaan, is met krijt de gevel beschrijven met kritische teksten en geketend voor de deur liggen. Voor het beschrijven van de gevel moesten we wel soms over hekken klimmen. Het gaat mij er vooral om om voor mijn recht op demonstratie op te komen. De politie gaat op dit punt echt te ver door bijvoorbeeld ons niet te respecteren als we alleen bij de ambassade staan met een spandoek. Dat heeft ook bijvoorbeeld geleid tot de acties met de krijtjes. We laten ons niet wegpesten. We hadden ook voor verf kunnen kiezen, maar we willen geen vernieling aanrichten; daarom hebben we bewust voor stoepkrijt gekozen. Ik heb ook bloemetjes getekend op de tank voor de ambassade. De betrokken ambtenaren konden er wel om lachen. Maar op hoger niveau is hier een probleem van gemaakt en daarna zijn de pesterijen van de zijde van de politie ook erger geworden. Ik vind ook dat de gemeente het recht op demonstratie te ver inperkt. Er wordt een klein plekje aangewezen waar je mag staan een stuk verwijderd van de Ambassade. Ik vind eigenlijk dat de demonstrant in beginsel zou moeten kunnen bepalen waar hij/zij gaat staan. Het toppunt van wat ik heb meegemaakt, is de situatie waarbij ik door politieambtenaar C. ben weggestuurd toen ik nota bene in het vak stond dat was aangewezen om te demonstreren. De vaste demonstrant die er bijna altijd staat, was hierover ook zeer verbaasd. Opvallend is ook dat de politie op verschillende momenten verschillend reageerde op onze aanwezigheid. De ene keer spraken ze ons gelijk aan en worden we nogal bot bejegend en in sommige gevallen laten ze me gewoon met rust. Ik heb een keer meegemaakt dat ik daar alleen rondfietste en dat er direct meerdere politieauto's op mij af kwamen om mij tegen te houden en/of aan te spreken. Ik onderscheid me van sommige andere met name oudere actievoerders door soms iets feller met de politie in discussie te gaan over mijn recht om te demonstreren. Ik denk ook dat het korps Haaglanden enigszins gefrustreerd is geraakt doordat ik bij demonstraties bij het Congresgebouw steeds naar binnen wist te glippen. In een van de stukken staat: "zij rust niet voordat zij in het celletje heeft gezeten". Dat is zwartmaken van mijn persoon en uitermate suggestief. Die mutaties kunnen natuurlijk door alle politieambtenaren worden geraadpleegd en zo ontstaat een verkeerd beeld. Ik neem wel vaak het initiatief bij acties, maar ben zeker niet agressiever dan andere demonstranten, eerder het tegendeel. Ter illustratie van de wijze waarop het korps Haaglanden mij behandelt, wijs ik op de mutatie opgemaakt naar aanleiding van een kort contact met een politieambtenaar op 27 maart 2002. In de mutatie staat dat ik de leiding had van de aldaar door ons gehouden demo. Dat

is volstrekte onzin. Andere demonstranten hebben evenveel te zeggen als ik. Bovendien was er voor deze demo een kennisgeving gedaan aan de gemeente. In de mutatie staat ook dat we geen vergunning hadden, maar die was ook niet nodig; een kennisgeving was voldoende. Voorts staat in de mutatie dat de politie de demo heeft ontbonden. Dat was evenwel niet het geval. We waren nl. op dat moment al zelf aan het opbreken. Dit is slechts een voorbeeld. Ik kan echter ten aanzien van vrijwel alle mutaties een weerwoord geven waaruit blijkt dat mijn persoon erg suggestief wordt neergezet. Met betrekking tot de aandachtsvestiging wil ik nog opmerken dat het mij heeft verbaasd dat er juist alleen van mij een hangt. Ik kan me niet voorstellen dat ze mij zien als een terrorist en alle beveiliging rondom de ambassade is toch juist gericht op het tegengaan van aanslagen. Althans, zo is het mij altijd verteld. Het lijkt erop alsof ze al die maatregelen ook hebben genomen om het recht op demonstratie in te perken. Ik heb al eerder inzage gehad in de politieregisters. Het is mij opgevallen dat de inhoud van deze mutaties binnen het korps Utrecht een stuk neutraler en feitelijk juist is dan in Den Haag. Daar wordt steeds zeer suggestief en negatief over mij geschreven..."

Achtergrond

1. Grondwet

Artikel 1

"Allen die zich in Nederland bevinden, worden in gelijke gevallen gelijk behandeld. Discriminatie wegens godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, ras, geslacht of op welke grond dan ook, is niet toegestaan."

Artikel 7

"1. Niemand heeft voorafgaand verloop nodig om door de drukpers gedachten of gevoelens te openbaren, behoudens ieders verantwoordelijkheid volgens de wet.

2. De wet stelt regels omtrent radio en televisie. Er is geen voorafgaand toezicht op de inhoud van een radio- of televisieuitzending.

3. Voor het openbaren van gedachten of gevoelens door andere dan in de voorgaande leden genoemde middelen heeft niemand voorafgaand verloop nodig wegens de inhoud daarvan, behoudens ieders verantwoordelijkheid volgens de wet. De wet kan het geven van vertoningen toegankelijk voor personen jonger dan zestien jaar regelen ter bescherming van de goede zeden.

4. De voorgaande leden zijn niet van toepassing op het maken van handelsreclame."

Artikel 9

"1. Het recht tot vergadering en betoging wordt erkend, behoudens ieders verantwoordelijkheid volgens de wet.

2. De wet kan regels stellen ter bescherming van de gezondheid, in het belang van het verkeer en ter bestrijding of voorkoming van wanordelijkheden."

2. Verordening ter handhaving van de openbare orde en ter beperking van gevaar als gevolg van de crisis rond Irak van de burgemeester van Den Haag van 20 maart 2003

Artikel 3

"In de op bijgevoegde tekeningen aangegeven gebieden is een ieder verplicht om op aanwijzing gegeven door of namens de burgemeester:

- zich te verwijderen in de aangewezen richting; (...)."

3. Gemeentewet

Artikel 172

"1. De burgemeester is belast met de handhaving van de openbare orde.

2. De burgemeester is bevoegd overtredingen van wettelijke voorschriften die betrekking hebben op de openbare orde, te beletten of te beëindigen. Hij bedient zich daarbij van de onder zijn gezag staande politie.

3. De burgemeester is bevoegd bij verstoring van de openbare orde of bij ernstige vrees voor het ontstaan daarvan, de bevelen te geven die noodzakelijk te achten zijn voor de handhaving van de openbare orde."

Artikel 175, eerste lid

"In geval van oproerige beweging, van andere ernstige wanordelijkheden of van rampen of zware ongevallen, dan wel van ernstige vrees voor het ontstaan daarvan, is de burgemeester bevoegd alle bevelen te geven die hij ter handhaving van de openbare orde of ter beperking van gevaar nodig acht. Daarbij kan van andere dan bij de Grondwet gestelde voorschriften worden afgeweken."

Artikel 176, eerste lid

"Wanneer een omstandigheid als bedoeld in artikel 175, eerste lid, zich voordoet, kan de burgemeester algemeen verbindende voorschriften geven die ter handhaving van de openbare orde of ter beperking van gevaar nodig zijn. Daarbij kan van andere dan bij de Grondwet gestelde voorschriften worden afgeweken. Hij maakt deze voorschriften bekend op een door hem te bepalen wijze."

4. Vierde Protocol bij het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, tot het waarborgen van bepaalde rechten en vrijheden die niet reeds in het Verdrag en in het eerste Protocol daarbij zijn opgenomen (Vertaling)

Artikel 2

"1. Een ieder die wettig op het grondgebied van een Staat verblijft, heeft binnen dat grondgebied het recht zich vrijelijk te verplaatsen en er vrijelijk zijn verblijfplaats te kiezen.

(...)

3. De uitoefening van deze rechten mag aan geen andere beperkingen worden gebonden dan die die bij de wet zijn voorzien en in een democratische samenleving noodzakelijk zijn in het belang van de nationale veiligheid of van de openbare veiligheid, voor de handhaving van de openbare orde, voor de voorkoming van strafbare feiten, voor de bescherming van de gezondheid of van de goede zeden of de bescherming van de rechten en vrijheden van anderen.

4. De in het eerste lid genoemde rechten kunnen ook, in bepaalde omschreven gebieden, worden onderworpen aan beperkingen die bij de wet zijn voorzien en gerechtvaardigd worden door het algemeen belang in een democratische samenleving."

5. Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten (Vertaling)

Artikel 12

"1. Een ieder die wettig op het grondgebied van een Staat verblijft, heeft, binnen dit grondgebied, het recht zich vrijelijk te verplaatsen en er zijn verblijfplaats vrijelijk te kiezen.

(...)

3. De bovengenoemde rechten kunnen aan geen andere beperkingen worden onderworpen dan die welke bij de wet zijn voorzien, nodig zijn ter bescherming van de nationale veiligheid, de openbare orde, de volksgezondheid of de goede zeden of van de rechten en vrijheden van anderen en verenigbaar zijn met de andere in dit Verdrag erkende rechten.(...)"

6. Politiewet 1993

Artikel 2

"De politie heeft tot taak in ondergeschiktheid aan het bevoegde gezag en in overeenstemming met de geldende rechtsregels te zorgen voor de daadwerkelijke handhaving van de rechtsorde en het verlenen van hulp aan hen die deze behoeven."

Artikel 12

"1. Indien de politie in een gemeente optreedt ter handhaving van de openbare orde en ter uitvoering van de hulpverleningstaak, staat zij onder gezag van de burgemeester.

2. De burgemeester kan de betrokken ambtenaren van politie de nodige aanwijzingen geven voor de vervulling van de in het eerste lid bedoelde taken."